

OBL'ATENEU

MAGAZÍN

NÚM. 5
GENER 2022
2 €

ENTREVISTA

Iolanda Llansó
Directora de Xirriquiteula Teatre

**Cent anys
i un dia**

Fer realitat el llibre
del centenari

**Aniversari de
La Capella**

10 anys plens de
records

**Orfeó i
poesia**

Rememorem els
Jocs Florals

Sumari

En parlem
Un llibre per saber d'on venim 3

El dossier
Orfeó i poesia 5

In Ateneu
La capella fa deu anys! 7

Off Ateneu
Cultura i educació 9

Entrevista a
Iolanda Llansó 11

L'article
Premis Ateneus 15

Hi ha opcions
Som Mobilitat 17

Sabies que... Una vet-
llada històrica 20

Breus 23

Descobrim...
La capella del castell de Godmar 24

Agenda 26

OBL'ATENEU
MAGAZÍN

és una producció de

DRINGA

Editorial

El català ha estat i és la llengua pròpia dels catalans. És el que ens ha permès mantenir una continuïtat històrica i un llegat de tradicions, pensament i institucions.

Catalunya viu en un context lingüístic que no és gens fàcil. Els parlants del nostre àmbit lingüístic viuen dividits en dos països amb dues llengües vehiculars amb estat propi i vocació homogeneïtzadora: Espanya i França, que han practicat una política sistemàtica d'anorreament del català. La llengua ha perviscut per la tossuderia dels parlants malgrat les lleis i estratègies que l'han pressionada per fer-la desaparèixer.

Semblava que gràcies a la immersió lingüística, al treball conjunt de moltes entitats, a disposar d'uns mitjans de comunicació propis i a l'esforç dels parlants, el català havia passat la pitjor etapa de la història a partir del canvi polític a Espanya el 1978.

Avui sabem que no és així, i que una suma de voluntats interessades i de circumstàncies ha fet que l'ús del català hagi disminuït perillosament. Aquest cop, el pitjor és que els parlants semblen poc conscients de l'amenaça que el català esdevingui residual.

L'OB Ateneu sempre ha treballat en favor de la normalització de l'ús del català. Des de fa dos anys estem adherits a Plataforma per la Llengua. Estem compromesos en la tasca de difusió i preservació del nostre idioma. Gràcies a aquesta adhesió, els nostres socis poden recuperar a la declaració de renda un 15% de la quota d'associats.

El nostre compromís és avui més ferm que mai, per això fem una crida als nostres associats a fer-la servir sempre. Canviar de llengua quan algú ens parla en castellà és una falta de respecte envers nosaltres mateixos, i no ajuda les persones que el volen aprendre, que conclouen que no necessiten conèixer la llengua per viure a Catalunya. El català és viu gràcies a cadascú de nosaltres. Que no s'extingeixi és el nostre deure i la nostra responsabilitat.

Equip de redacció

Consell de redacció Ricard Abellán i Andreu Mas

Coordinació Irene Jiménez i Albert Forcadell

Revisió Lingüística Núria Perera

Redactors Ricard Abellán, Jordi Albaladejo, Jordi Arnal, Ezequiel Barrios, Miquel Creixell, Sílvia Espinach, Xavier Figuerola, Andreu Mas, Enric Masdeu

Disseny i maquetació Irene Jiménez i Albert Forcadell a partir d'un disseny original de **Miquel Rof**

Un llibre per saber d'on venim

Per saber què volem ser no ens hem d'oblidar mai d'on venim i us puc assegurar que regirant tots els arxius de la nostra entitat hem conegut coses sorprenents que ens fan conscients que la tasca que estem fent actualment no tindria sentit sense saber l'esforç de tota la gent que en aquests cent anys ens han precedit.

Partíem d'uns reculls històrics elaborats per l'Antoni Ballesteros, però això era una visió molt resumida de la nostra història i calia ampliar-la amb un estudi metòdic consultant fonts externes, però essent perfectament coneixedors de l'entorn històric de la nostra ciutat. Per a això, calia encomanar aquest treball a una persona que reunís tots aquests requisits.

El 12 de setembre de 2018 teníem una primera entrevista amb en **Jordi Albaladejo Blanco**, i aquell mateix dia va acceptar iniciar les tasques de recerca i començar a quantificar tota la informació que podríem obtenir dels nostres propis arxius, dels diversos museus i de totes les hemeroteques de les publicacions locals i comarcals des de principis del segle XX.

Una vegada coordinats amb el nostre equip d'arxivers, que molt eficientment estaven posant

ordre a tota la documentació històrica, i amb el coneixement de totes les fonts d'on podíem extraure la informació, vàrem decidir fer "un calaix de sastre" per anar incorporant tota la informació històrica ordenada cronològicament per tal que cap petit detall que pogués anar apareixent, per cessions de documents de particulars o per altres vies, no quedés exclòs de ser referit.

Aquesta tasca, que va acabar el setembre d'aquest 2021, ha fet que arribem a tenir una considerable informació. Ara calia decidir si fèiem un extracte de tot això o si traslladàvem tota la informació a la publicació per tal que no quedés cap fet històric o personatge sense aparèixer. Per tot això, la decisió final ha estat editar el llibre **CENT ANYS I UN DIA**, que agrupa tres volums amb més de nou-centes planes diferenciades per etapes històriques:

- Vibrant i lluminosa il·lusió en anys convulsos (1921-1939)
- Represa, oasi cultural i sociabilitat popular i tradicional (1940-1961)
- Des de l'experiència: fent xarxa, obrint-se a la ciutat (1962-2021)

Però a mesura que van passant els dies van anar apareixent noves informacions que creiem que no poden quedar fora de la memòria, motiu pel qual varem decidir que paral·lelament a la publicació d'aquest llibre, de la qual se'n farà una primera edició de només 100 exemplars, hi haurà una pàgina web on quedi tot reflectit i on s'hi pugui anar incorporant noves dades i fets per al que serà una memòria viva. Així, no caldrà esperar un nou aniversari per poder recollir tot allò que ara està passant, i també serà interessant que arribi al coneixement de les futures generacions que ens precedeixin.

***L'Antoni Ballesteros Álvarez** segons els comentaris del seu net Jordi Ballesteros Ventura, president d'Òmnium Cultural del Barcelonès Nord, en el seu blog *Hospitabulis*:

'L'Orfeó, per l'avi, va ser l'origen que va permetre-li passar dignament per la vida comunitària de la Badalona del franquisme. A banda de formar part de la massa coral i de la Junta, va ajudar en tot i va col·laborar en tot: des de la preparació d'excursions a la redacció del butlletí, des de la realització d'una tarima a l'assistència a reunions de tot ordre. El clàssic pencaire (un tipus imprescindible que trobareu a gairebé totes les associacions que funcionin): poques medalles, molta feina i amic de tothom. Durant alguna època, per exemple, el butlletí de l'Orfeó va ser la seva passió.'

Per poder afrontar tots aquests reptes hem obert un VERKAMI amb unes recompenses molt interessants, com que aparegui el nom del participant en el llibre, o poder comprar el llibre anticipadament, compra a la qual us convidem a donar suport per tal de fer viable tot aquest projecte tan interessant.

Ricard Abellán

President de l'Orfeó Badaloní Ateneu

****Jordi Albaladejo Blanco** (Badalona, 1971) és historiadador, membre de Cerquem les arrels, centre de recerca històrica d'Alella, i autor de diversos llibres d'història local badalonina i alellenca, com ara: *Entre els moviments socials i la llar (1925-2000)* (primer premi d'investigació dels cent anys d'història de les dones de Badalona); *Història empresarial del Grup Giró*; *Badalona Modernista*; *75 anys d'història del Club Natació Badalona*; *Inicis d'un sindicalista llibertari, Joan Peiró a Badalona (1905-1920)*; *Alella, 1714, una visió social, política i econòmica a l'entorn de la Guerra de Successió* (premi II beca de recerca històrica de l'Ajuntament d'Alella), *Associacionisme educatiu i cultural, L'Ateneu Obrer i el Círcol Catòlic de Badalona 1879-1936* (premi II beca Terra d'Ateneus), entre d'altres.

Orfeó i poesia

Els Amics del Teatre Zorrilla som una entitat que, humilment però amb entusiasme, intenta donar suport les Arts Escèniques a Badalona, entenent

Arts Escèniques en el sentit ampli d'oferir un espectacle davant d'un públic. I és una satisfacció que altres entitats també ho facin. En aquest cas ens hem centrat en la poesia llegida, en el que gosaríem anomenar "la paraula com a espectacle", la recitació de poemes davant un públic.

Ens hem adonat que aquesta entitat que enguany compleix cent anys, l'Orfeó Badaloní, ha aixoplugat al llarg dels anys, i en moltes ocasions, la paraula poètica, la poesia, els i les poetes. I ha organitzat concursos i Jocs Florals en què la lírica ha tingut una presència cabdal.

Nosaltres hem volgut fer el nostre modest obsequi per a la commemoració. Com que en algunes ocasions ja hem organitzat recitals poètics i ja ho tenim una mica per la mà, hem volgut contribuir al Centenari amb aquest espectacle anomenat

ORFEÓ I POESIA, que pretén recordar alguns esdeveniments poètics que hem trobat en la història de l'Orfeó i que representaran tots els que, al llarg dels anys, aquesta entitat amb tanta vitalitat cultural i tan diversa ha organitzat.

Començarem amb un record poètic a un dels forjadors de l'entitat, el mestre Botey, escrit per en Miquel Lleonart.

En representació dels diversos poetes badalonins del segle XIX o començaments del XX que van veure recitats els seus poemes, en presentarem un d'un home que va morir molt jove, en Joan Coret i Palay.

Cal fer referència a una vetllada poeticomusical veritablement històrica, la que tingué lloc el 19 d'octubre de 1935. A part d'altres intervencions, la seu de l'Orfeó va comptar amb la presència, aquest dia, de Margarida Xirgu, que ja estava anunciada, i, fora de programa, les del dramaturg Cipriano Rivas Chérif i del poeta i autor teatral Federico García

Presentació al Museu de l'obra poètica d'en Josep Gual, amb presentació de Joan Argenté i Maria Aurèlia Capmany i lectura de Maria Gol, el 29 d'octubre de 1961.

Vetllada poètica de l'11 de juny de 1961, amb Maria Gol com a rapsoda recitant poemes a la seu de Joventuts musicals i diferents poetes.

Lorca. Tots tres van intervenir en el final de festa i van encisar el públic. Alguns dels poemes que foren recitats pels tres personatges en aquesta vetllada seran recordats a ORFEÓ I POESIA.

En arribar els anys 60 del segle XX, comença a l'Orfeó una tasca de difusió i potenciació de la poesia catalana. Molts actes faran arribar al públic les obres dels nostres poetes. El dia 16 de desembre de 1962, en la seu ubicada al Cor de Marina, al carrer Santa Teresa, en sessió matinal Maria Gol i Josep Maria Zamora van llegir una antologia de diversos poetes catalans, amb intervenció de Josep Gual Lloveres i Joan Argenté que van escollir els poemes i van presentar l'acte. Cal comptar que en aquella època hi havia dificultats per llegir certs poemes a causa de la censura. Un poema de Pere Quart recordarà aquest esdeveniment.

El 1964, es creà una Secció de Declamació Pública, creada dirigida per Carme Oller, que tenia com a finalitat precisament la presentació de textos, poètics o no, davant d'un auditori.

El 1963, organitzat per l'entitat Joventuts Musicals i Cine Club Estudio, es va comptar amb la presència

de l'Escola Dramàtica Adrià Gual de Barcelona del Foment de les Arts Decoratives, que va presentar una dramatúrgia basada en *LA PELL DE BRAU* de Salvador Espriu, amb direcció de Ricard Salvat. La gran poesia d'Espriu es presentà a l'Orfeó amb un muntatge escènic renovador.

El 21 de juliol de 1963: tingué lloc la presentació del GRUP ESTROP, que va marcar una època en el món musical de la nostra ciutat. Aquest grup fou promogut pels poetes badalonins Màrius Sampere, Joan Argenté, Josep Gual i Carme Oller. Ja s'han fet actes recalcant la importància d'aquest grup des del punt de vista de la Nova Cançó, però, avui, ens ha semblat important incloure'l en el nostre espectacle per l'estreta relació que va tenir amb la poesia i els poetes, que composaven lletres per a ser interpretades. En llegirem una com a exemple, amb lletra de Màrius Sampere, la música de la qual era de Ramon Muns.

Durant els anys 63 i 64, l'Orfeó organitzà la presentació a la seva sala de l'obra de poetes badalonins joves o no tan joves: Carme Oller, Miquel Leonart, Francesca Tramuns, Maria Escrihuela, Joan Solé Amigó, Coloma Lleal. A tots ells els recordarem.

Tres persones van destacar aquells anys en el món cultural badaloní i català, a més van donar un empena molt forta a les activitats de l'entitat: Màrius Sampere, Joan Argenté i Josep Gual. Els tres van ser guardonats en importants premis literaris catalans i això justificà que l'Orfeó els fes un homenatge el 30 de desembre del 63 i l'1 de gener del 64.

Farem també un homenatge a la nostra terra i als seus habitants amb la lectura coral de la magnífica versió que en Joan Argenté va fer d'una cançó de Jacques Brel, "El clar país".

I acabarem amb la lectura de l'himne que en Josep Gual va fer per al 50è aniversari de l'entitat. En Gual volia que el mestre Pau Casals hi posés música, però això no fou possible i escoltarem només la lletra. No creiem pas que a l'amic Gual, que tant estimava l'Orfeó, li hagués molestat gens que el convertís en himne del Centenari de la seva estimada entitat.

Si ens hi voleu acompanyar, recordarem entre tots, d'una manera senzilla, però creiem que emotiva, la presència de la poesia a l'Orfeó Badaloní.

Amics del Teatre Zorrilla

La Capella fa deu anys!

L'any 2012, amb quatre canyes i un cordill, la Capella de Música de l'Orfeó Badaloní inicià les seves activitats

Va ser en Ricard qui, amb el seu tacte habitual, em va convidar a formar part d'un projecte nou de l'Orfeó. Eren els primers mesos de l'any 2012, feia poc que s'havia desfet la coral Gavina dels Carmelites, després de gairebé vint anys d'intensa activitat, i alguns excantaires encara participàvem a la Moixiganga del Diumenge de Rams i a la Processó del Silenci del Dijous Sant. Va ser aquí on l'actual president vingué amb la canya de pescar.

La idea, m'explicà en Ricard, era formar un petit cor especialitzat en l'estudi i interpretació del ric patrimoni coral de músics i compositors catalans que van quedant oblidats en arxius i biblioteques, i també treballar amb partitures d'autors de tots els temps que requerissin una preparació adequada per aconseguir un nivell interpretatiu adient; a més, com que es començaria de zero, no costaria res integrar-s'hi. Ho va pintar tan bonic i fàcil que hi vaig caure de quatre potes!

Feia algun temps que els responsables musicals de l'Orfeó li donaven voltes al projecte, però aquest no acabava de quallar. Fou en aquells moments que l'Albert Morcillo, excantaire de la casa, va fer una visita providencial a l'Orfeó, i de la trobada sorgí la idea de confiar-li la direcció del nou cor, la Capella de Música de l'Orfeó Badaloní (aquest seria el nom oficial).

Així, doncs, passat l'estiu del 2012 l'Albert va començar treballar amb vuit o nou cantaires, i pel desembre la Capella ja va fer el seu primer concert, amb algun reforç, amb un repertori de nades al monestir de Sant Jeroni de la Murtra.

De tot plegat ara en farà 10 anys. Des de la perspectiva que dona tota una dècada, avui em pregunto com és que vaig gosar acceptar la invitació de formar part d'aquest grup. Ara ho tinc clar, en Ricard em va "vendre la moto" perquè no va dir res de l'exigència que es requeria, tot i saber que, com alguns altres convidats, no tenia estudis musicals bàsics. Per això, agraeixo infinitament la gran paciència i confiança que l'Albert va tenir amb tots nosaltres i el molt que hem après d'ell. Gràcies al seu entusiasme i dedicació, la Capella de Música va anar prenent volada i assolint nivells molt més que acceptables fins que, per motius personals ben comprensibles, l'any 2021 l'Albert hagué de deixar la direcció del cor. El relleu l'ha agafat en Jordi Sánchez-Caroz, el qual ha reprès la línia inicial de la Capella i aporta noves idees de cara a un futur molt prometedor.

Amb el temps, el repertori de la Capella es va anar ampliant, superant amb escreix la idea inicial de treballar gairebé exclusivament amb obres d'autors dels països, els quals tanmateix no s'han arraconat.

Un dia d'assaig de La Capella l'any 2015, a l'escola Gitanjali

La Capella va gravar els cants de la Moixiganga pel CD al desembre de 2020.

Deu anys de vida d'un grup donen molt de si, tanmateix sembla que el temps se'ns hagi esmunyit entre les mans. En aquestes deu temporades, han passat per la Capella una quarantena de cantaires, tot i que el grup sempre s'ha mantingut estable al voltant de la quinzena de veus actives.

Seria cansat fer una relació de les activitats que s'han fet durant aquests anys, però sempre n'hi alguna que agrada recordar. D'entre les més entranyables destacaria un dels primers concerts nadalencs, amb altres corals, al barri de Sant Roc, amb l'església convertida en una establia. Altres records em porten a l'espectacle "Cantar com viure", seguint un guió d'en Joan Soler i Amigó, amb cançons populars de la nostra terra; "Cantem l'amor", en un Espai Tolrà que els cantaires van ambientar amb estil modernista; les dues intervencions com a coral convidada en el Cicle de Cantates Solidàries de Bach, que organitza el Conservatori de Música de Badalona; concerts de Setmana Santa i Nadal; i tantes altres cantades...

També voldria destacar les col·laboracions amb el Cor Carreras Dagas de La Bisbal d'Empordà, que també dirigia l'Albert Morcillo. Especialment el que significà la doble presentació a Badalona i a La Bisbal de l'Stabat Mater de Melcior de Ferrer. Amb els amics de La Bisbal, i gràcies a aquest i altres treballs conjunts, es va establir una relació d'amistat que ens ha portat a compartir molts moments festius.

Com la vida, la Capella continua. El que és avui s'ha aconseguit gràcies a l'aportació dels qui dia a dia, mes a mes, hi han anat deixant una part del seu temps i de la seva qualitat humana. Alguns ja han donat el relleu a altres, i tots han anat plantant llavors per als qui vindran. La Capella és un cor i alguna cosa més, un grup d'amics que canta i alguna cosa més; en cada moment, les persones que la conformen són les que fan que sigui "aquesta cosa més".

Enric Masdeu

Assessoria X. PITARQUE

MORENO QUESADA Advocats

Rda. Sant Antoni de Llefià, 38
08913 BADALONA
Tel. 93 460 03 04
Fax. 93 460 08 02
e-mail. xp@xp-mq.com
www.xp-mq.com

FISCAL
COMPTABLE-MERCANTIL
FINANCERA
LABORAL
ASSEGURANCES
IMMOBLES

DRET SUCCESSORI
DRET DE CIRCULACIÓ
DRET DE FAMÍLIA
DRET CIVIL
DRET LABORAL
DRET PENAL

Rda. Sant Antoni de Llefià, 52
08913 BADALONA
Tel. 93 460 72 36
Fax. 93 460 93 55
e-mail. mq@xp-mq.com
www.xp-mq.com

Cultura i educació

El 30 de novembre de 2021 es va celebrar el Dia Internacional de la Ciutat Educadora. Badalona forma part, des de l'any 1990, del moviment de ciutats educadores en el que hi participen actualment 490 municipis de 35 països de tot el món, compromesos amb el desenvolupament dels principis de la Carta de Ciutats Educadores. En aquest sentit es va celebrar una taula rodona, a l'Espai Betúlia, amb el títol "La ciutat educadora no deixa ningú enrere: una mirada calidoscòpica". La taula, organitzada pel Servei d'Educació de l'Ajuntament de Badalona, va comptar amb la participació de persones vinculades a diferents àmbits, serveis i entitats, i l'Orfeó Badaloní va ser convidat a representar el sector cultural de la nostra ciutat. En aquest acte, les persones participants van compartir la seva visió i experiència a l'entorn de la idea i pràctica de Badalona com a ciutat educadora que entén l'educació com un patrimoni col·lectiu, corresponsabilitat de tots els agents socials per garantir una educació de qualitat per a tothom, per corregir desigualtats i per reconèixer la diversitat en totes les seves dimensions com a font de riquesa i d'aprenentatge. Per conèixer la seva visió sobre la relació, en concret, entre el sistema educatiu i la cultura hem entrevistat a **Josep Biayna Gea**, badaloní i cap del Servei d'Innovació, Xarxes i Serveis Educatius del Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya.

Què en penses de la relació entre la cultura i l'educació?

Cultura i educació no es poden separar, són conceptes diferents, però inseparables, dues cares d'una mateixa moneda.

Un dels vectors importants del currículum competencial a les escoles és promoure una ciutadania democràtica i promoure la consciència global, amb voluntat d'educar persones crítiques i compromeses en la millora del seu entorn, capaces de promoure canvis i afrontar els reptes que signifiquen els Objectius de Desenvolupament Sostenible. I aquí la cultura és indispensable.

Aquesta dimensió cultural, diversa, amb perspectiva de gènere, que garanteix situacions d'ús social i d'aprenentatge de les llengües i amb especial atenció i prioritària a la llengua catalana, és fonamental per a una educació transformadora.

La cultura aporta elements per a una educació que ha de ser empoderadora, rellevant i amb sentit per a cadascun dels infants per poder desenvolupar les seves capacitats i potencialitats i, alhora, avançar en cohesió social.

Creus que a Badalona existeixen possibilitats per créixer en projectes educatius i culturals en els quals hi participin centres escolars, entitats culturals, etc. i els Serveis de Cultura i d'Educació de l'Ajuntament?

És fonamental i en aquest sentit Badalona és un bon exemple de múltiples projectes de dinamització educativa amb l'alumnat dels centres, amb la coordinació de professorat i entitats de la ciutat. Els plans d'entorn de zones de Badalona com Salut, Llefià, La Pau, Sant Roc..., han estat veritables nuclis de dinamització cultural i que cal recuperar i potenciar. No oblidem que la cultura sense una aposta clara per a la cohesió social, la inclusió, l'equitat, la diversitat cultural, la perspectiva de gènere, la llengua, es converteix en quelcom elitista.

Des de les institucions cal generar aquests espais de trobada, però amb l'objectiu que esdevinguin autònoms.

Els centres escolars, com viuen i treballen les Festes de Maig i les Festes de cultura tradicional i popular?

A Infantil i primària sobretot es participa de les Festes de Maig. La cremada del dimoni i totes les activitats que se'n deriven és un bon nucli aglutinador d'aquesta vivència. I és que tots els infants de la ciutat, de tots els barris han d'estar en contacte amb la cultura popular, i no només al maig.

Cal doncs potenciar el coneixement de les entitats de cultura popular, bàsic per viure experiències que els connecten i generen sentiment de pertinença, estima i participació.

També és important que els referents de cultura popular estiguin presents al currículum, des de les ciències socials, l'art, la música, la dansa. I aquí

m'agradaria fer el meu reconeixement a dos grups de treball de professorat que són referents al nostre país en aquest vincle amb la cultura: el grup de treball d'educació física i el grup de treball música.

En el marc d'una ciutat educadora, què caldria impulsar per aconseguir que a les escoles i als instituts hi hagi una major relació entre l'àmbit cultural, en un sentit ampli, i l'educatiu?

El centre educatiu no és quelcom deslocalitzat, sinó que forma part d'un ecosistema en la localitat, barri, districte on s'ubica. Ecosistemes que cal potenciar i empoderar. Així l'escola, ha de formar part d'una gran xarxa, on es teixeixen aliances i propòsits compartits, amb entitats en l'àmbit cultural, però també socioeducatiu, d'oci, d'esport. Les barreres del dins i el fora escola, si n'hi ha, cal trencar-les i promoure la participació de les famílies i del voluntariat per integrar-se en el teixit social, cultural i associatiu. Experiències molt reeixides en aquest sentit són les vinculades al servei comunitari basat en l'aprenentatge servei de les quals els centres de secundària de Badalona en són bons referents.

Tanmateix, cal que els joves s'apropin a les entitats dels barris, i per fer-ho possible cal que s'hi sentin reconeguts, que tinguin veu i que no es trobin en propostes tancades. Que infants, adolescents i joves tinguin un rol important a les entitats del barri i que no estigui limitat pels rols polítics, tècnics, o d'antiguitat. També cal atorgar veu i reconeixement als diversos col·lectius que conviuen a la ciutat i participar plegats en una construcció cultural diversa, inclusiva, rica.

Jordi Arnal

**Gaudeix del sol
a l'ombra**

NOVELTY
TOLDOS DE CALIDAD

**Pressupostos
GRATIS**

**TENDALS
MOTORITZACIONS
AUTOMATISMES**

**TOLDOS
ZABALLOS**

Tel. 93 399 01 00

Bruch, 58, botiga
(a 30m. Mercat Fondo)
Santa Coloma de Gramenet

Baldomer Solà, 63 local
08912 Badalona

www.toldoszaballos.com

Entrevista a Iolanda Llansó i Curet

Iolanda Llansó i Curet va néixer a Barcelona el 9 de març de 1971 sota el signe de Peixos, el mateix que defineix la seva ciutat: Badalona. És actriu, autora i directora de teatre. La seva vida ha estat lligada al teatre des que recorda. El seu primer escenari va ser el menjador de casa, i els primers espectadors, la família; després van venir els grups amateurs i especialment el grup de teatre de l'Orfeó que l'ha marcada profundament. Avui atresora un currículum envejable trufat de premis internacionals a títol personal i assolits també amb el grup de la seva vida: Xirriquiteula Teatre. Ells porten el nom de Badalona al món i l'Orfeó al cor.

El 2021 ha fet 50 anys, Xirriquiteula Teatre ha guanyat als prestigiosos premis Max la poma al millor espectacle familiar per *Laika* i l'Orfeó Badaloní la va escollir com a la protagonista de l'acte inaugural del Centenari. Professionalment està en un dels seus millors moments?

No ho sé, perquè hi ha hagut moltes èpoques molt boniques. Això dels reconeixements sona molt fort. Sí, estic molt bé. He madurat. Abans potser em movia molt per impulsos; ara tot és més reflexiu, fruit de l'experiència.

És un moment de culminació de moltes coses que han estat treballant.

Sí, és el reconeixement a una llarga carrera. *Laika* no ha sorgit espontàniament, és el fruit de molt de treball, de molta experiència acumulada. Tot i que mai saps com sortirà cada espectacle, perquè hi ha un punt d'atzar i de màgia, el fet d'haver-ne fet i haver-ne vist molts, d'haver experimentat molt, et fa ser millor.

Quina és la fórmula secreta que li permet a Xirriquiteula Teatre mantenir els èxits i incrementar el prestigi després de més de 30 anys?

No sé si hi ha una fórmula secreta [riu], només et puc dir que treballem moltíssim. Ens estिमem molt la feina que fem, ens agrada molt i la fem amb molta cura.

La clau és passar-s'ho bé?

Hi ha molta gent que s'ho passa bé i no triomfa. Ens ha passat fer un espectacle on ens ho hem passat molt bé i en canvi no surt tan bé com altres. No saps mai quina és la mesura exacta de cada ingredient per assolir la fórmula màgica. Alguns espectacles tenen màgia i altres no, potser en això influeixen els astres!

El seu públic és infantil i juvenil, el que van conèixer quan van començar era molt més innocent que no pas el d'ara. Això els ha obligat a canviar l'estil dels espectacles?

Sí en el llenguatge, però nosaltres evolucionem com a persones amb els nanos i estem en l'onada de l'època que estem vivint en cada moment. Aleshores, fas servir altres tipus d'expressions, de plàstica, de llenguatge. També nosaltres érem més innocents quan vam començar. Tot forma part de l'evolució de la societat i d'un mateix, de tot plegat.

Això implica també incorporar noves tecnologies als espectacles?

Les fem servir en l'àmbit tècnic, en el so i en la llum, però en els espectacles intentem que es vegi al màxim com ho fem; que es vegin molt manuals, atès que els fem en directe. No ens agrada fer servir pantalles digitals. Per anar a veure una projecció ja hi ha el cinema. Els nanos es passen hores *empantallats*, només els falta que vagin al teatre, que és un art molt viu, i vegin pantalles i coses digitals per tot arreu. Ens agrada molt fer teatre de manera "artesanal".

L'Orfeoó va ser el lloc on va despertar la vocació artística o el que la va servir per reafirmar la decisió de dedicar-se al món de l'espectacle?

Va ser el lloc on vaig poder experimentar tot allò que ja tenia dins. M'ho va posar molt fàcil l'Orfeoó. Jo vaig entrar-hi amb sis anys perquè ja hi eren els pares, i els meus germans també hi anaven. L'Orfeoó va ser una pista d'aprenentatge, perquè portava la llavor de l'espectacle a dins. Estava desitjant que arribés el divendres o el dissabte per anar-hi perquè em sentia com a casa meva, era on estava millor.

Com rep la família la notícia de "mama, papa, vull ser artista".

No va existir aquest moment, perquè des de petita cantava i ballava, ha estat una evolució natural. Em passava la vida assajant, fent xous; a casa em disfressava... L'estrany hauria estat que els hagués dit que volia ser veterinària o secretària!

De tots els anys a l'OB quin és el record que conserva més viu?

Tots els anys que vaig viure a l'Orfeoó van ser fantàstics. Era casa meva, la meva segona família. Em va anar molt bé passar allà la meva adolescència, perquè vam fer un grup de joves molt maco i vam tenir la sort que els adults de l'Orfeoó ens van deixar molt fer la nostra: ens van cedir un espai per poder tenir la nostra habitació, on assajar, fer les nostres festes... Ens deixaven carta blanca i vam poder experimentar amb molts espectacles.

La gent que feia teatre a l'Orfeoó aleshores eren d'una altra generació i les obres que representaven ens quedaven molt lluny, però ens van deixar triar les nostres obres i ens ho passàvem bomba. Primer vam tenir de directora l'Esther Marquès i després la Roser Fernández, que era mestra d'institut i havia fet molt de teatre als instituts. Ella ens va revolucionar, adaptava obres, fèiem musicals... érem un grup que funcionava molt horitzontalment, ho fèiem tot entre tots i vam fer una pinya molt maca. D'allà vam sortir força artistes: en Daniel Carreras, que estem junts a Xirriquiteula; en Xavi Lite, que és actor de cinema i musicals; en Toni Vives, que és director de teatre; en Ramon Pallejà, que és actor. Va ser molt bonic.

Heu anat seguint el recorregut històric de l'Orfeoó Badaloní. Quin creu que és el pròxim pas que ha de fer l'entitat per consolidar-se com l'associació cultural més important de Badalona?

Aquests últims anys ha fet un treball molt important per estar en un lloc molt alt a la ciutat; s'ha obert molt, ha entès que l'entitat no podia seguir funcionant com era quan hi estàvem nosaltres. Ha llegit molt bé els canvis socials. L'Espai Tolrà és preciós. No sé què més podria fer, perquè a l'Orfeo s'està fent molt bona feina. En tot cas li recomanaria que seguís treballant com ara, perquè és increïble la feina que s'està fent i la visibilitat que ha assolit l'entitat.

Una vegada va dir que no considerava importants els currículums perquè no reflecteixen realment tota la trajectòria d'una persona. El seu, però, és impressionant!

Sí sí. No me n'adono. Te n'adones quan mires enre. És impressionant pels premis que hem guanyat amb la companyia. És el fruit de picar molta pedra, d'anar fent.

És molt polifacètica: autora, directora i actriu. Quin rol la satisfà més?

He passat per diferents èpoques, però on m'ho passo més bé és actuant, perquè m'agrada molt el directe, estar a l'escenari en comunió amb els nens. En canvi, també m'agrada molt dirigir, perquè és el moment de creació de l'espectacle.

Com els ha afectat la pandèmia aquests darrers dos anys?

Hem tingut la sort que quan hi va haver el confinament nosaltres teníem un espectacle d'èxit, i quan van obrir els teatres no vam parar de treballar, encara que fos amb aforaments limitats. Es va acumular la feina aturada durant vuit mesos amb *Laika*, més la nova que estàvem fent. Hem duplicat la feina. I amb el premi Max se'ns han obert moltes portes. No ens podem queixar, ens va molt bé.

Quin és el pròxim repte?

No ho sabem. Ara ens tancarem per concebre un nou espectacle. És un repte molt gran, perquè quan has tingut un èxit molt important amb un espectacle has deixat situat el llistó molt alt. El full en blanc fa molta por!

Durant temps van estar assajant a la Mobba. Ara que s'ha tancat i teòricament s'enderrocarà, on assagen?

Hem trobat un local a Montigalà, tocant gairebé Santa Coloma, on hi estem molt bé i podem tenir-ho tot: la furgoneta, un lloc per assajar, el material, l'oficina. Ens dona una comoditat que no havíem tingut abans. Ara bé, això ha estat possible perquè durant molt de temps l'Ajuntament ens va cedir l'espai a la Mobba. És vital que existeixin aquests espais per a gent que comença, per a residències artístiques... que hi hagi espais per a artistes de tota mena. Que hi hagi espais vius que es puguin fer servir. Sense aquests espais és impossible crear espectacles. Hi ha massa espais buits, tapiats, a Badalona.

Andreu Mas

Iolanda Llansó i Sara Muñoz a l'acte inaugural del centenari de l'Orfeo Badaloní, el 27 de febrer de 2021.

TANATORI DE **BADALONA**

Compromís amb les persones

Compromís amb la Ciutat

Moltes felicitats en el vostre centenari

Atenció 24h.

93 497 0 497

www.pfb-serveisfuneraris.com

PFB

S E R V E I S F U N E R A R I S

Barcelonès, Maresme i Baix Llobregat

Els Premis Ateneus celebren 32 edicions

El passat 21 de desembre, els Premis Ateneus van celebrar la seva 32a gala en un espai molt especial, la Carpa del Circ Històric Raluy, on més de tres-centes persones van gaudir d'un esdeveniment singular, amb la mostra d'alguns dels números més captivadors de la companyia circense.

La gala 2021 va poder, així, relacionar de manera simbòlica la tradició mil·lenària del circ, que ha sabut mantenir el seu patrimoni i, alhora, adaptar la seva activitat als nous temps, amb l'esforç de les entitats ateneïstes, que han plantat cara a l'adversitat davant la darrera crisi sanitària i econòmica.

Des de 1989, la Federació d'Ateneus de Catalunya ha convocat ininterrompudament els Premis Ateneus amb l'objectiu de reconèixer la creativitat, l'originalitat, la qualitat i l'esforç que fan les diferents associacions, les persones i les empreses del país per promoure la cultura. Aquests reconeixements han permès a les entitats, no només guanyar la visibilitat que es mereix el treball que fan dia a dia des de fa, en moltes ocasions, més d'un segle, sinó que també han estat una oportunitat per seguir millorant, adaptar-se als nous temps i reconèixer-se dins la magnitud de la comunitat associativa catalana.

Imatges per Toni Galitó

En aquesta edició, s'han premiat projectes relacionats amb iniciatives feministes, de temàtica social, i evidentment, cultural, en especial propostes de caràcter innovador o que han posat en relleu la cultura popular catalana. Els guanyadors d'enguany, en definitiva, són una mostra de la diversitat ateneïsta actual, però també de l'impacte que aquestes entitats segueixen tenint en la societat.

A més, en aquesta edició, els Premis Ateneus han inclòs el reconeixement del Premi Honorífic, que ha estat lliurat a La Cubana, per ser una companyia de prestigi, que enguany celebra els seus 40 + 1 anys. Una llarga i exitosa carrera que va tenir els seus orígens en un grup de teatre amateur del Casino Prado Suburense de Sitges, i que fa palès, com se sol dir al món del circ, que tot és possible.

1921 2021

**Per molts
anys més!**

Plens de
música,
teatre
i cultura

.....

Gràcies Orfeó!

**BADAGRES
COMPROMÈS**

Badagres col·labora amb
L'ORFEÓ BADALONÍ

Som mobilitat

La cooperativa que promou la mobilitat sostenible

El model de societat (i urbanisme) que hem adoptat ens obliga a moure'ns d'un lloc a l'altre, sovint per treball, d'altres vegades per estudi i per oci, o també per compromisos familiars.

Davant de tanta despesa energètica associada al transport i l'individualisme associat, Som Mobilitat, cooperativa sense ànim de lucre, promou una mobilitat més sostenible que es basi en els desplaçaments a peu i en bicicleta, o per mitjà del transport públic.

Pretén, per tant, que les famílies no adquireixin cap vehicle privat, reduint així el parc mòbil de la societat.

Per a aconseguir el seu objectiu, la cooperativa organitza activitats de formació per a entitats, alhora que facilita material educatiu per als centres escolars. Així mateix, participa i difon la proposta en fòrums i debats on se la convida.

Per a donar resposta, però, a necessitats puntuals de mobilitat que puguin tenir els associats de la cooperativa, aquesta els posa a disposició vehicles elèctrics estacionats en aparcaments fixos que disposen de carregador elèctric, a mode de servei de lloguer.

En d'altres ocasions, Som Mobilitat facilita que flotes municipals quedin a disposició de la ciutadania quan els automòbils no són necessaris per als funcionaris (bàsicament tardes i caps de setmana).

Atès que Som Mobilitat presta servei a Badalona amb tres cotxes i una furgoneta, aprofundirem en la seva filosofia i funcionament.

Què aconseguim si fem la mobilitat més sostenible

Darrerament hem pogut experimentar en alguns dels nostres carrers la millora que suposa la no presència de vehicles (ja sigui per decisions tècnico-polítiques, o per obres).

D'entrada es recuperen espais per a la ciutadania. Superfícies ocupades anteriorment per cotxes poden ser utilitzades pels vianants que poden transitar amb seguretat i respirant aire net, o per bars i restaurants que hi poden posar terrasses. De retruc, el soroll i les vibracions també desapareixen de l'entorn.

Som mobilitat +sostenible

www.sommobilitat.coop

La cooperativa que treballa per a una mobilitat +sostenible

@SomMobilitat /SomMobilitat info@sommobilitat.coop

Amb el suport de:

Per això Som Mobilitat aposta per compartir els vehicles (no cal que en tinguem tots), i que aquests siguin elèctrics (fan menys soroll i contaminen menys).

El paper dels socis

Qualsevol persona o organització pot associar-se a la cooperativa abonant 10 €, quota única d'inscripció (que es retornen si l'associat decideix donar-se de baixa).

Els socis tenen dret a participar a les assemblees amb veu i vot, i poden col·laborar en la difusió dels objectius de Som Mobilitat assistint a presentacions com a ponents, i altres activitats lúdiques.

En el cas dels socis que fan ús del servei de lloguer, a banda del propi ús dels vehicles, poden fer els serveis de manteniment i cura dels vehicles (revisió de rodes, rentats, assistència al mecànic,...). En resum, doncs, els associats fan xarxa per a difondre les bondats del projecte.

Com va això del lloguer

Per a fer ús de qualsevol dels vehicles de la cooperativa (que opera exclusivament a Catalunya) cal disposar d'una aplicació de mòbil i registrar-se com a conductor (s'ha de ser major de 22 anys).

L'app permet fer les reserves (de la durada que siguin) amb una antelació de fins a tres mesos. Quan arriba el moment, l'aplicació mostra les dades de la reserva i presenta un botó que permet iniciar el lloguer, i un altre botó que obre(!) la porta del cotxe.

El cotxe elèctric no té canvi de marxes, però sí que té una "palanca" que permet anar endavant, endarrere, i aturar el cotxe. La conducció, com pot veure's, per tant, és molt senzilla.

En funció del vehicle escollit l'autonomia pot quedar-se en 179 o 375 km, segons el tipus de conducció més o menys ràpida i/o agressiva.

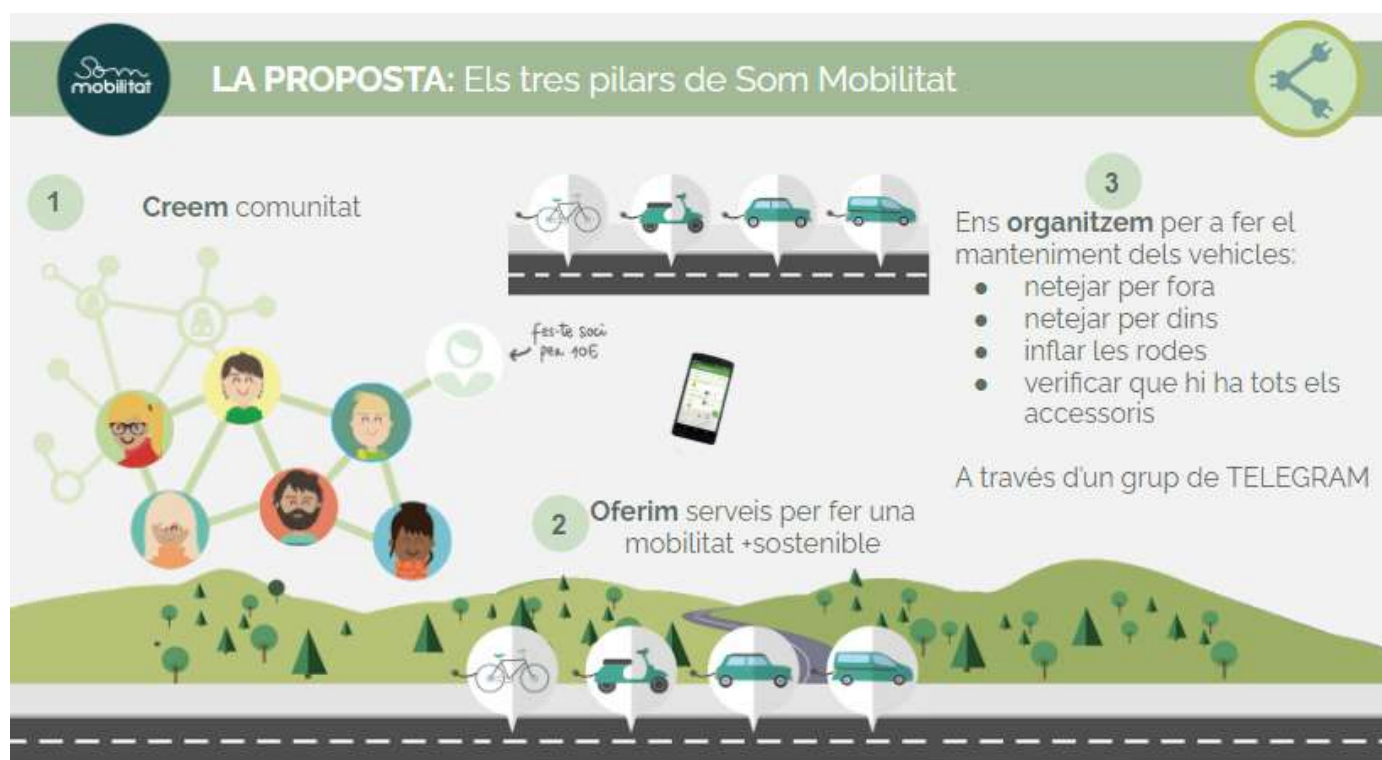
En finalitzar l'ús del vehicle, i amb l'aplicació, cal tancar el cotxe, primer, i finalitzar el lloguer.

Mensualment es cobren els minuts d'ús dels vehicles, amb una tarifa base de 5 €/h que pot reduir-se a 4 €/h si es fan prepagaments.

El servei a Badalona

Som Mobilitat té a Badalona 140 persones sòcies, de les quals unes 50 fan ús dels vehicles compartits. D'altres, senzillament donen suport al projecte.

ENGESTUR, l'empresa municipal que gestiona els aparcaments, té llogades a Som Mobilitat tres places d'aparcament a la Plaça Pompeu Fabra, i una altra a l'aparcament Manuel Valls (darrera l'ambulatori de l'Avda. President Companys).

EL SERVEI: les tarifes de Som Mobilitat (segons assemblea 2020)

Prepagament

50-249 €	5.00 €/h
250-999 €	4.50 €/h
> 1.000 €	4.00 €/h

Tarifa ús esporàdic

5,50 €/h

Concepte inclosos

- Manteniment i neteja
- Assegurança a tot risc per conductors majors de 22 anys (franquícia de 200 €)
- Aparcament
- Energia (en general)
- 30 km per hora i/o 200 km/dia
- Cost km extra a 0.08 €
- Les hores comprades no caduquen!

Ús en dies fixos a la setmana

dies	quota	km/mes
1	150 €	650
2	280 €	1.250
3	380 €	1.700
4	470 €	2.200
5	550 €	2.500

(12 hores de 7:00 a 19:00)
(Consulteu altres necessitats: menys hores, menys km, més dies,...)

Apadrina un cotxe

Taxa reserva

A Pompeu Fabra hi podem trobar una mostra de la flota que disposa la cooperativa per tot Catalunya. Una furgoneta que utilitza cada dimecres Conreu Sereny (una altra cooperativa d'agricultors que cultiva els horts de Sant Jeroni de la Murtra i Can Coll). I dos vehicles de turisme amb bateria de diferent capacitat. Un per a 240 km nominals, i un altre per a 300 km.

Preparem-nos per a la Zona de Baixes Emissions de Badalona

D'acord amb la legislació vigent, al gener de 2023 entraran en vigor les noves condicions de circulació municipal que establiran una **Zona de Baixes Emissions** a Badalona (hi estan obligats tots els municipis de més de 50.000 habitants).

Serà llavors que cobrarà tot el sentit l'adopció de la mobilitat elèctrica compartida perquè es limitarà fortament la utilització de cotxes de combustió.

Si al llarg d'un any el vostre vehicle fa menys de 10.000 km, abans de comprar un nou cotxe, analitzeu bé tots els costos perquè Som Mobilitat pot donar-vos la solució a les vostres necessitats.

Les cooperatives SOM: un canvi de paradigma

Som Mobilitat, com Som Energia i Som Connexió, a diferència de la majoria d'organitzacions ofereixen un servei amb l'objectiu que en "consumim" el mínim!

Som Energia t'ajuda a reduir el teu consum energètic.

Som Connexió et convida a minimitzar l'ús del mòbil (vegeu un darrer document sobre l'ús del mòbil en infants: ["Guia per a famílies malvades i cruels"](#)).

Som Mobilitat vol evitar que tinguem cotxe i reduïm la nostra mobilitat, democratitzant, però, l'accés als vehicles de la cooperativa.

I és que no ens queda cap altra opció que reduir el consum si és que volem que els nostres nés puguin viure en unes condicions semblants a les que tenim nosaltres.

Som-hi!

Xavier Figuerola Sacasas
(consum@orfeobadaloni.cat)

Una vetllada històrica

“Frederic” García Lorca i Margarida Xirgu a l’Orfeó Badaloní (1935)

Una vetllada cultural històrica

La segona etapa de l’Orfeó Badaloní (superada la clausura política de la dictadura primoriverista), esdevingué un període de renovada empenta artística i cultural de l’entitat; una empenta de la massa coral dirigida pel mestre Jaume Costa i de les diferents seccions: teatre, excursionisme, escacs, ping-pong, cinema i la confecció d’un butlletí intern. El local social bullia d’activitat i acollia el Foment de la Sardana i l’Esbart Dansaire. Així, l’Orfeó seguia un model d’ateneu formant part del dinamisme civil, de caire cultural, educatiu, esportiu, d’esbarjo, polític... que hi havia en la II República.

Tanmateix, s’encarava un període sociopolític reformista que ofería noves perspectives de vitalitat i protagonisme públic a les entitats, si bé la crisi econòmica global i les tensions polítiques acabaren de nou per passar factura. I quina factura! Una Guerra Civil i una nova dictadura.

Com a mostra de l’ambient cultural d’aquells anys,

pararem atenció en un acte organitzat per l’Orfeó Badaloní que fou tota una fita cultural i que encara posem en valor avui dia. Ben segur, perquè coneixem l’esdevenir històric posterior i reflectia, en la figura dels seus protagonistes, tota una època que estava a punt de ser esborrada per la força del sable i uns anys de plom dictatorials.

Comencem per la crònica que El Eco de Badalona va fer el dia 19 d’octubre de 1935 de la darrera sessió cultural al local de l’Orfeó Badaloní el diumenge 13 d’octubre. Per tal d’expressar la rellevància que va acabar adquirint, reproduïm la darrera frase de la crònica i de seguida copsareu per què va ser així: «L’Orfeó Badaloní pot apuntar-se un èxit que difícilment podrà superar-se en vetllades futures. La nostra enhorabona». La vetllada literària-musical va tenir dues parts. En la primera van participar-hi la pianista senyoreta Blasco i el senyor Feliu com a rapsoda, i el mestre Llongueres va fer un parlament. La segona part va anar a càrrec de les senyoretes Barbosa i Muñoz com a cantatrius; els senyors Pera i Vives van fer de rapsodes, i es preveia

Sala d’actes de l’Orfeó Badaloní (abans de Gent Nova), els anys trenta del segle XX. Fons: OB

la participació de Margarida Xirgu. Ara bé, l'acte va comptar finalment amb l'assistència i la participació de «Margarida Xirgu, Ciprià Rivas Cherif i Frederic García Lorca». La famosa actriu recità uns versos: L'any mil de Guimerà i La sardana de Maragall. La crònica esmenta respecte a això que «Cometríem una solemne tonteria si ens entreteníem a discutir la manera de recitar de la senyora Xirgu. Gairebé semblaria que tenim el propòsit de descobrir-la. Per consegüent, si diem, com hem dit abans, que Margarida Xirgu va fer-ho com sempre, ja ho haurem dit tot». Rivas Cherif, «l'incansable director i animador de la T.E.A.», va recitar Primavera de Piferrer.

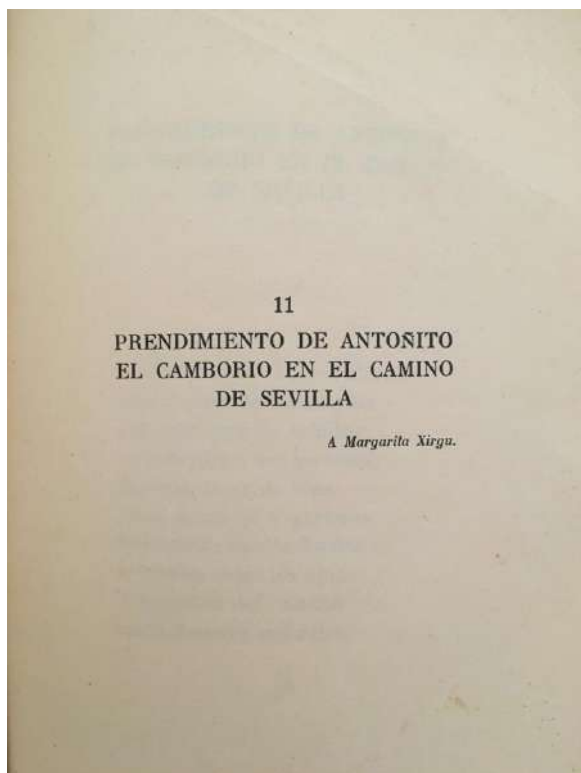
Tampoc «ha estat una descoberta. En canvi García Lorca, el discutit autor de Yerma, ja es tota una altra cosa». García Lorca va recitar dues poesies del seu Romancero Gitano, i el cronista comenta que «no recita les seves poesies, les diu, però les diu amb una veu grassa, massissa, plena de modulacions justes, i acompanyant-se d'una gesticulació tan ben mesurada que si les seves poesies no fossin quelcom excepcional s'hi convertirien per obra i gràcia de la seva pronunciació perfecta. Lorca és tan poeta escrivint com recitant».

El conegut fotoperiodista Agustí Centelles havia immortalitzat Xirgu i Lorca en un recital de poemes el diumenge 6 d'octubre a Barcelona, una imatge molt semblant a la que devia veure's a la sala d'actes de l'Orfeó Badaloní una setmana més tard.

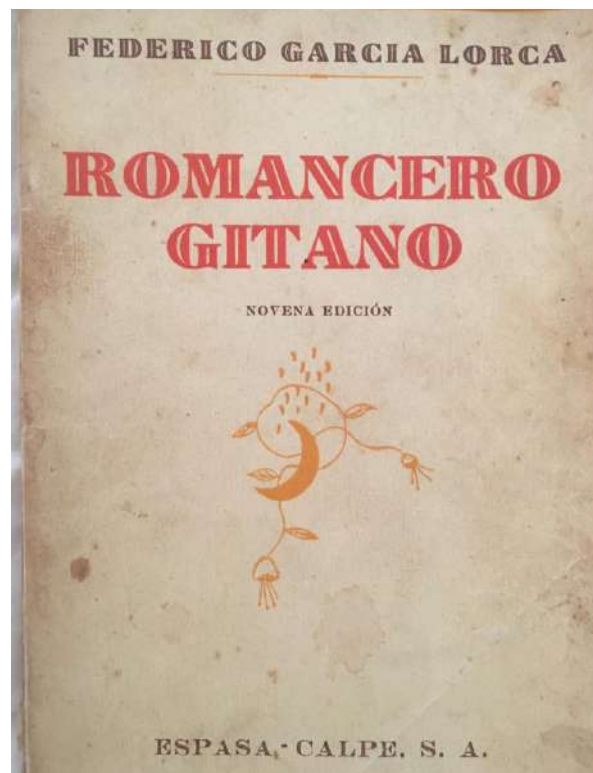
Francesc Foguet, al llibre Margarida Xirgu, cartografia d'un mite. De Badalona a Punta Ballena, qualifica l'acte esmentat com a culturalment memorable. Foguet ens explica la participació de Margarida Xirgu, que recità L'any mil, de Guimerà; el dramaturg i poeta Federico García Lorca recità Muerte de Antoñito el Camborio, obra seva, i Cipriano de Rivas Cherif, director artístic de la companyia Xirgu-Borràs, La vaca cega, de Maragall. Els socis de l'Orfeó Joan Rovira i Antoni Vives lliuraren un ram de flors com a agraïment. Xirgu, actriu de primer nivell, reconeguda amb la Medalla de la Ciutat de Badalona el 22 d'octubre de 1933, conjuntament amb l'actor badaloní Enric Borràs (Pompeu Fabra la va rebre el 28 de gener de 1934), tornava així al petit teatre que havia conegut de jove trenta anys enrere com a intèrpret aficionada col·laborant amb l'Agrupació Pàtria i Art del Centre Catalanista Gent Nova. L'any 1935, feia deu anys que Margarida Xirgu, coneixedora de la ciutat i amb un vincle de joventut amb ella, havia comprat una casa al carrer Santa Madrona, núm. 118, que allotjà diferents personalitats polítiques i culturals amigues seves, com ara el president del govern Manuel Azaña i Federico García Lorca, entre d'altres.

Federico García Lorca i la Margarida Xirgu a l'Ateneu Enciclopèdic de Barcelona el 6 d'octubre de 1935, pocs dies abans de l'acte a l'Orfeó Badaloní. Publicació de l'Arxiu de Revistes Catalanes Antiques: *La Rambla de Catalunya*, edició del 7 d'octubre de 1935.

Prendimiento de Antoñito el Camborio en el camino de Sevilla. Dedicat a Margarida Xirgu.

Romancero gitano de Federico García Lorca, Espasa-Calpe SA, Madrid-Barcelona, edició de 1937.

El ninotaire i articulista badaloní Jaume Passarell i Ribó, a la revista Mirador el 9 i el 16 de gener de 1936, escriu sobre Xirgu a Badalona i dona una visió de la vetllada al local de l'Orfeó Badaloní (dos articles que es troben juntament amb d'altres de l'autor al llibre Bohemis, pistolers, anarquistes i altres ninots, a cura de Valentí Soler): «Ve un dia —això ha succeït no fa molt— que a Gent Nova la conviden per a donar-hi un recital de poesies. Ha d'ésser un diumenge a la tarda. Fet. Xirgu aprofita l'interval que va de la representació de la tarda a la de la nit per anar-hi. Hi arrossega en García Lorca. S'engresquen. Comencen a recitar versos i més versos i no acaben mai. La festa esdevé un acte cordial, gairebé familiar. I, tot d'una, s'adonen que és tard i han de fugir corrents. Cap a Barcelona. Això no és badalonisme, i del bo? Algun altre artista, i del país, en casos semblants s'hi hauria presentat donant-se aires d'ésser sobrenatural». Sobre Margarida Xirgu i Badalona, el periodista Carles Sentís, a L'Instant, a l'edició del 14 de gener de 1936, en referència a la seva darrera actuació teatral a la ciutat abans de marxar de gira, deia: «El 'tot Badalona' estava a la sala. Els fabricants de perfums o d'aiguardent famosos, i el pescador amb la brusa d'hivern de 'mudar'. A tots ells féu plorar la seva Margarida (els homes utilitzant el mocador, feien veure que estaven refredats), interpretant un paper en el que el poeta García Lorca es complagué a acumular totes les dissorts i totes les malaurances».

La Revista Musical Catalana el mes de novembre informà de dues sessions culturals de l'Orfeó Badaloní realitzades a l'octubre. De més propera a menys en el temps, la revista anotà que el dia 20 havia tingut lloc la 2a sessió amb el mestre Jaume Costa, que impartí la conferència "Elements de l'Orfeó", la participació de l'Esbart de Dansaires del Foment de la Sardana i del senyor Manuel Thió i Rodés (advocat, soci de l'Orfeó Català, un dels fundadors del partit polític Unió Democràtica de Catalunya), que pronuncià la conferència Ajudem els nostres orfeons. L'anterior sessió, la primera, va realitzar-se el dia 13 amb el concurs del mestre J. Llongueres, que dissertà sobre l'obra dels orfeons a Catalunya; també de l'actriu Margarida Xirgu i del poeta García Lorca; recitaren poesies els joves Feliu, Pera i Vives, i la senyoreta Blasco donà un recital de piano. La revista no oferí més informacions sobre aquest acte que, tanmateix, com hem assenyalat, va ser tot un esdeveniment, i reproduí segurament la nota del programa inicialment previst —aquí el dubte és si realment es preveia en el programa la participació de Margarida Xirgu com sí que ho donava a entendre El Eco de Badalona— i sense una informació actualitzada o bé un cronista que assistís a l'acte.

Si existís una màquina del temps, us agradaria assistir a l'acte que hem ressenyat, oi?

Presentació del mural col·laboratiu de BSA Salut Mental

Aquesta iniciativa va començar a la nostra seu, concretament a la sala 1C de l'Espai Tolrà, on els components de l'equip Bètula integrats en BSA Salut Mental van fer els plànols originals sota la supervisió de l'artista Carles Garcia SPOGO amb un curs de dibuix. El passat divendres 17 de desembre de 10 a 12 h, va presentar-se el mural col·laboratiu fet pel grup de joves del SRC i l'artista Spogo, plasmat a la paret de l'avinguda del Doctor Bassols, 112 de Badalona. Va ser una oportunitat perquè les diferents entitats culturals i de salut mental es trobessin i veiessin els projectes culturals i artístics com eines per la reinserció comunitària evitant així el risc d'exclusió social.

L'OB s'adhereix a Badalona Acull

Badalona Acull és una plataforma solidària formada per una quarantena d'entitats, que treballa per una Badalona acollidora i inclusiva per a tota la ciutadania. A la nostra ciutat, com a tot arreu, hi ha un nombre important de persones, nou vingudes o no, que no es poden empadronar per culpa dels impediments administratius, i això significa més dificultats per accedir a drets fonamentals com els serveis de salut, l'escolarització, l'exercici del dret de vot o, en el cas d'algunes persones migrades, a regularitzar la seva residència.

Recentment, l'Orfeó Badaloní i l'Ateneu s'ha adherit a aquesta iniciativa, per tal d'aportar la seva col·laboració des de l'àmbit cultural i associatiu.

L'Esbart Sant Jordi renova la seva imatge

El passat 28 de novembre, l'Esbart Sant Jordi va celebrar el seu 70è aniversari al Teatre Zorrilla amb l'espectacle *De terra endins, de mar enllà*. Era el moment idoni per renovar-se i mirar el futur amb optimisme. Així és com van presentar la nova imatge de l'esbart, un nou logo que a partir d'avui identificarà a l'esbart Sant Jordi de l'Orfeó Badaloní. El seu dissenyador és el badaloní Albert Navarro, que ha creat un disseny amb un tractament tipogràfic modern, on una rosa de Sant Jordi, creada a partir de les tres inicials d'Esbart, Sant i Jordi, ens recorda a més la creu de Sant Jordi i és l'element original identificador del nou logo de l'Esbart.

Tallers de cultura popular- Nou taller de ball de sardanes per a joves

Per segon any hem aconseguit l'atorgament d'un curs de cultura popular que ha convocat la Federació d'Ateneus de Catalunya pel 2022, motiu pel qual aviat comptarem amb un monitor de la Federació Sardanista per ensenyar a ballar sardanes a joves amb la finalitat de poder constituir una colla sardanista a la nostra ciutat.

El curs, que serà gratuït, començarà a finals de gener o primers de febrer amb sis sessions inicials (ampliades segons la participació). Tots aquells que hi estigueu interessats, podeu demanar informació a la nostra Secretaria per saber tots els detalls dels dies i horaris d'assaig.

La capella del Castell de Godmar

Al llarg dels anys, la masia de Cal Comte, situada al barri de Pomar de Dalt, ha sofert diverses transformacions a demanda de les necessitats dels seus propietaris, mantenint en gran part el seu caràcter original. Assentada sobre una antiga vil·la romana, la casa fou construïda al segle X, i constava d'una estructura de planta baixa amb dos pisos de tres cossos. En les reformes dutes a terme a principis del segle XV, es va construir una galeria d'estil gòtic i es varen eixamplar les finestres i els pòrtics d'estil romànic dels segles XII i XIII. També es va aprofitar l'ocasió per reformar la capella, construïda ja el segle XII. A causa de les constants incursions pirates que patia la costa catalana, es va construir també una torre de guaita de 15 metres d'alçada i un pont que la unia amb la masia. Aquestes reformes van donar com a resultat una masia fortificada ben escaient per ser la residència familiar de la nissaga dels Blanes Centelles.

Com passà a la resta de famílies nobles de Catalunya, durant els segles XVII i XVIII, el trasllat del poder de Barcelona a Madrid va comportar que moltes d'aquestes famílies nobles catalanes s'emparentessin amb famílies castellanes per buscar el favor de la cort reial. El resultat va ser que la unió d'aquestes famílies va comportar, en molts casos, la pèrdua del nom original i l'abandonament de moltes propietats. Entre els segles XVIII i XIX, la família Blanes Centelles s'havia unit a grans cases nobles espanyoles com els Moncayo o els Pignatelli de Aragón. Benito Llanza y Esquivel, l'hereu per part dels Blanes, es va casar María de la Concepción Pignatelli de Aragón y Bellonio, IX duquesa de Solferino. Potser per vanitat o perquè cal Comte necessitava una reforma, l'esmentat Benito Llanza va encarregar l'any 1850 la reforma integral de la masia per convertir-la en una senyorial fortalesa: l'actual castell de Godmar (o de Gotmar).

El ducat de Solferino correspon a un títol nobiliari concedit com a Gran d'Espanya el segle XVIII a Francesco Gonzaga de mans de Felip V. Per dret passà a la seva filla María Luisa Gonzaga, que s'uní amb matrimoni amb Joaquín Anastasio Pigantelli d'Aragó y de Moncayo Fernández de Heredia i, posteriorment, als seus descendents els Llanza.

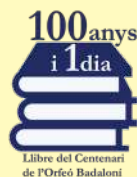
No hi ha massa referències sobre el procés de reforma de mitjan segle XIX, ni tan sols ha transcendit el nom de l'arquitecte, però les actuacions que es van dur a terme es poden observar a simple vista. Les obres van canviar totalment la fesomia de la masia: per donar-li un aire de fortificació medieval, es van construir muralles i torres d'estil neogòtic, a la vegada que se li van afegir elements defensius com matacans i troneres. Per acabar d'adobar el conjunt, se li van afegir elements arquitectònics originals del mas Cerdà, casa natal d'Ildefons Cerdà i creador de l'Eixample i del castell dels Centelles, els quals van anar espoliant a mesura que s'anaven executant les obres. D'aquesta manera, entre els elements moderns de l'edifici, trobem finestres i arcs gòtics, però en destaca per sobre de tot l'escut dels Centelles que fou col·locat a la porta principal del neocastell. Els treballs de reforma, com ja hem esmentat anteriorment, també van actuar en la capella per tal de tornar-hi a celebrar el culte.

Reprement el fil del motiu de l'article, el 5 de desembre de 1850, el Bisbe de Barcelona, l'excel·lentíssim senyor Josep Domingo Costa i Borràs, va concedir el permís per celebrar misses a la capella pública dedicada al Sant Crist -la capella del Castell de Godmar-, després d'estar inactiva durant molts anys. En aquesta capella encara avui existeixen les següents imatges religioses: una de la Immaculada tallada en fusta que es conserva parcialment i que prové del Palacio de Casetas de Saragossa, on els Ducs de Solferino hi tenien propietats. També hi ha una imatge de Sant Agustí de la casa Marès tallada per l'escultor Ramon Amadeu, i una altra escultura de Sant Lluís Gonzaga, tallada en fusta, del 1887, vestit de patge, l'única que es coneix amb aquest estil, la qual qui era aleshores la duquessa de Solferino va entregar als jesuïtes del carrer Casp de Barcelona i va ser col·locada a un lloc preferent al costat de l'escala. Però quan aquesta es va canviar de lloc, la duquessa la va reclamar i la va retornar a la capella de casa seva. I finalment, el Sant Crist de la capella, talla datada de finals del segle XV, que va ser restaurada per l'insigne escultor Frederic Marés. Antigament l'altar major estava situat sota l'actual cor i l'entrada a la capella s'efectuava per l'actual Sant Crist. La capella presenta entarimat de fusta i volta de canó. Les reformes en aquest espai es van acabar el 1880. Posteriorment, l'any 1911 per encàrrec del duc de Solferino i sota la direcció de l'arquitecte badaloní Joan Amigó i Barriga, es van instal·lar uns mosaics de l'artista modernista Lluís Bru i Salellas, autor dels excel·lents mosaics del Palau de la Música de Barcelona o la Casa Lleó Morera, tot representant una bucòlica escena amb àngels.

Ezequiel Barrios

10.01.2022

INICI DEL VERKAMI "CENT ANYS I UN DIA"

11 h online, a <https://vkm.is/ob100>

La recaptació de fons començarà el 10 de gener a les 11 h i a través d'aquesta [web](#), els mecenes podran fer les seves aportacions i obtenir les recompenses quan s'acabi la campanya

Quin és l'objectiu del projecte?

Cent anys i un dia és el nom que uneix tres volums que recullen en aproximadament 1.000 pàgines la història de l' Orfeó Badaloní Ateneu. L'objectiu és finançar l'edició del llibre: disseny i maquetació, correcció i impressió.

Qui és l'autor de Cent anys i un dia?

L'autor és l'historiador Jordi Albaladejo, que durant més d'un any ha fet una recerca històrica en l'arxiu de l'OB i en altres tant de Badalona com de Barcelona, cosa que li ha permès recrear, amb tot luxe de detall, el dia a dia de l'Orfeó des de 1921 fins avui.

Durada de la campanya

El Verkami durarà 30 dies i, mentre duri, necessitem tot el vostre suport!

Recompenses

En trobaràs recompenses per a particulars, a partir dels 10 €. Per exemple, el teu nom podrà sortir als agraïments del llibre.

Per empreses, a partir dels 200 €, amb recompenses com l'aparició del logo al llibre o formar part del club de Socis Protectors de l'entitat.

15.01.2022

LLIURAMENT DE PREMIS "EL JOC DE L'ORFEÓ"

12 h a l'Espai Tolrà (C/ Enric Borràs, 19-21)

Es realitzarà l'entrega de premis del joc organitzat amb motiu del centenari. Els participants que hi assisteixin obtindran un obsequi!

15.01.2022

ORFEÓ I POESIA

18.30 h a l'Espai Tolrà (C/ Enric Borràs, 19-21)

Tal com ens explica en Miquel Creixell a l'article 'In Ateneu', rememorarem una jornada poètica a l'Orfeó Badaloní, organitzada pels Amics del Teatre Zorrilla.

05.03.2022

ASSEMBLEA FCEC

Horari per determinar. A l'Espai Tolrà (C/ Enric Borràs, 19-21)

Pel matí, la Federació Catalana d'Entitats Corals realitzarà activitats culturals, tallers i visites lúdiques, i per la tarda acollirem la seva assemblea al nostre local.

FEDERACIÓ
CATALANA
D'ENTITATS
CORALS

Apropiem BDN

BDN
Badalona
Comunicació

Som la televisió i la ràdio
que et parlen del que passa
a la nostra ciutat.

BDN Televisió de Badalona
BDN Ràdio Ciutat de Badalona

la impremta de Badalona

arts gràfiques

★ **VENUS** ★

des de 1968